

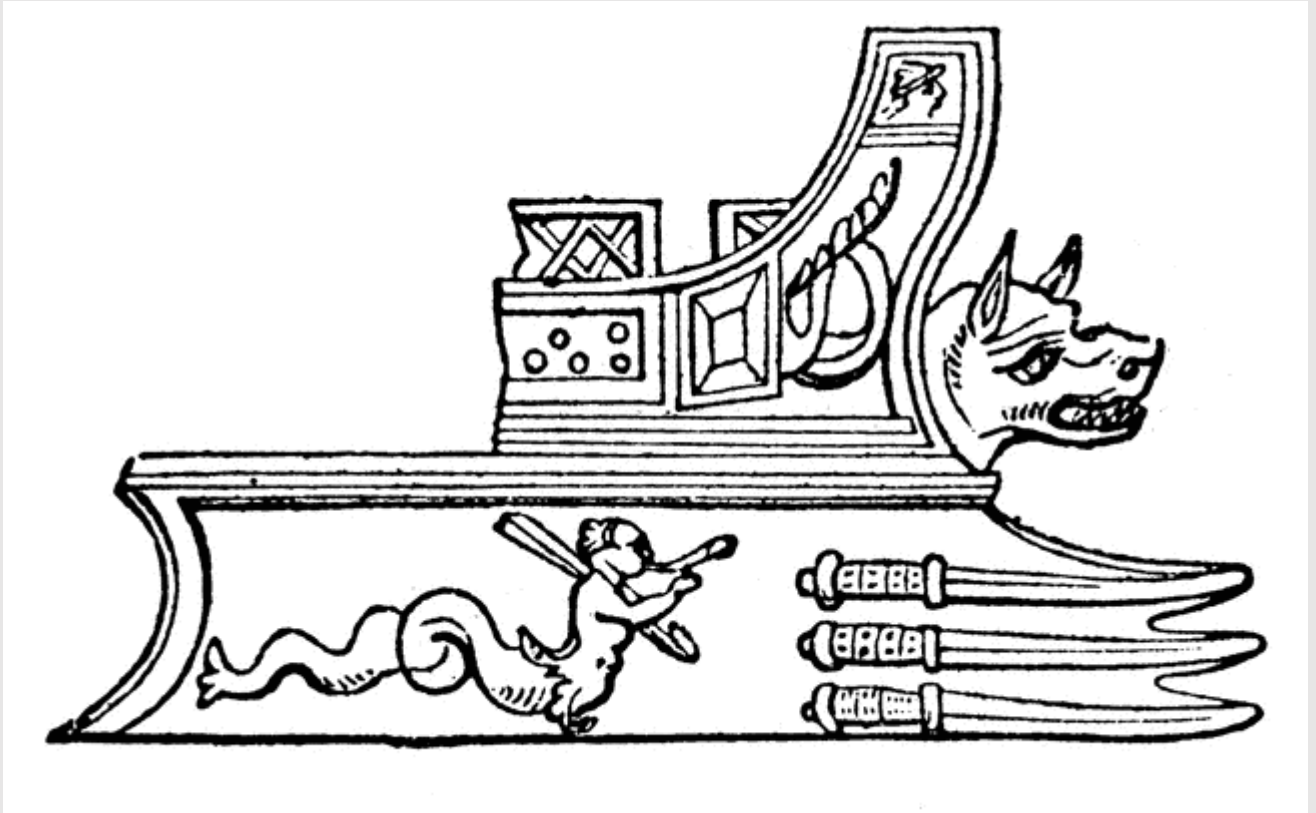
Machtsuitbreiding en de Punische oorlogen.

In de eeuw nadat de Galliërs vertrokken waren, begonnen de Romeinen hun macht in Italië uit te breiden. Ze kwamen in botsing met de hun naburige volken. Hun machtigste vijanden waren de Etrusken. Deze hadden in de loop der eeuwen hun macht vanuit het noorden uitgebreid tot ver beneden Rome en ook hadden ze de zee voor de Italische kust onder hun gezag gebracht. Deze zee heette dan ook de Tyrrheense zee. De Grieken noemden de Etrusken Tyrrhenoi.

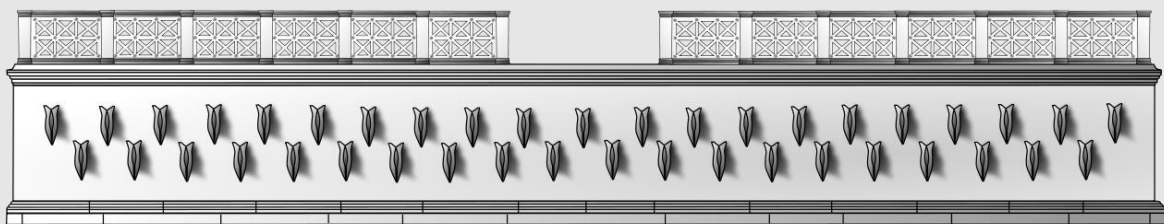

Echter vanaf het moment dat de Romeinen de Etrusken (koning Tarquinius Superbus cum suis) uit Rome verjaagd hadden, hebben de Romeinen stelselmatig de invloed van de Etrusken weten terug te dringen. Aan het eind van de vierde eeuw vond een belangrijke slag plaats tussen Rome en de Latijnen onder leiding van Antium. Ja, de Latijnen, die zich in een stedenbond hadden verenigd. Ook al waren de Romeinen Latijnen, toch waren er spanningen tussen Rome en de omwonende Latijnen. Rome kreeg te veel

macht en was bedreigend. Het kwam tot een zeeslag voor de monding van Tiber. In deze slag hebben de Romeinen de geallieerde Latijnen verslagen. Veel van hun schepen hebben ze buit gemaakt. De bronzen scheepsnebben (rostra)

hebben ze van die schepen afgehaald en als overwinningstekens meegenomen naar Rome. Deze hebben ze daar op een opgehoopte verhoging van aarde, die als spreekgestoelte diende, gestoken. Dat spreekgestoelte heette vanaf dat moment de rostra.

reconstructie van de Rostra op het Forum Romanum

Deze overwinning betekende het einde van de stedenbond. Al snel breidde de invloed van Rome zich naar het zuiden uit. Zo onderwierp zich Capua, dat in Campanië lag aan Rome.

Natuurlijk zou de toename van de macht in Italië op den duur op de een of andere manier tot nieuwe botsingen moeten leiden. In het zuiden waren naast Italische steden vooral Griekse steden zoals Neapolis en Tarentum. Bovendien woonden daar ook de Samnieten, een volk dat militair gezien de evenknie was van Rome. De Samnieten probeerden de macht uit te breiden en moesten dus wel in conflict met Rome komen. De Samnieten verbonden zich op den duur met andere volken, die Rome omringden, zoals de Etrusken en de Umbriërs. Toch kon die coalitie Rome niet bedwingen. Integendeel. Rome zegevierde.

De toenemende macht van Rome zorgde er nu ook voor dat het Griekse Tarente in Zuid-Italië dat zelf de macht wilde, hulp van buiten inriep. Het deed een beroep op Pyrrhus, koning van Epirus, in het noordwesten van Griekenland. Pyrrhus wilde zijn macht niet tot Epirus beperken. Graag ging hij op het hulpverzoek in. Hij kwam met olifanten en heeft wel een paar overwinningen op de Romeinen behaald, maar die kostten hem zoveel manschappen, dat hij na iedere slag zwaar verzwakt was. Zijn overwinningen zijn dan ook beroemd geworden als 'Pyrrhusoverwinningen'. Uiteindelijk trok hij zich terug.

De macht van Rome bleef groeien en zo kon het niet uitblijven dat het wel in botsing kwam met buitenlandse machten. Zo hadden de Carthagers het westelijk deel van de Middellandse zee tot hun handelsgebied gemaakt. Verder hadden ze ook vestigingen op Sicilië en zo kregen die Carthagers problemen met de Griekse steden, die ook handeldrijvend waren. Uiteindelijk ontstond er de eerste Punische oorlog (264-241) waarin Rome de Grieken te hulp kwamen tegen de Carthagers op Sicilië. De Carthagers onder leiding van Hamilcar, de vader van Hannibal, hadden als voordeel dat ze erg rijk waren en een vloot hadden. De Romeinen hadden alleen een landleger, maar een goed lichtingensysteem en de Romeinen waren inventief. Zo zorgden zij ervoor dat slagen op zee halve landslagen werden. Zij introduceerden enterbruggen, zodat soldaten het schip van de vijand op konden en zo een landoorlog konden nabootsen. Gevolg was dat de Romeinen uiteindelijk de Carthagers versloegen.

Hun vredesvoorwaarden waren keihard: Sicilië werd Romeinse provincie, overigens de eerste overzeese provincie van de Romeinen én de Carthagers moesten de Romeinen een grote herstelbetaling doen.

Na de eerste Punische oorlog focusten de Carthagers zich onder leiding van Hamilcar op Spanje, waarvan ze grote delen veroverden. Na Hamilcars dood 229 volgde diens schoonzoon Hasdrubal hem op, de stichter van Carthago Nova, nu Cartagena, maar die werd in 221 vermoord. Deze Hasdrubal heeft het

zo geheten Ebroverdrag in 226 ondertekend, waarin de Ebro als grens van Carthaags en Romeins gebied erkend werd.

Hannibal die nog geen 25 jaar oud was werd door het leger uitgeroepen tot nieuwe commandant, zonder dat Carthago hierin gekend werd. Hannibal was, volgens de overleveringen, met grote haat tegen de Romeinen opgevoed door zijn vader en hij had zijn vader beloofd tot aan zijn dood hun vijand te zijn. Deze belofte heeft hij gestand gedaan.

Wie uitgebreid van de tweede Punische oorlog wil lezen kan terecht bij de grote Romeinse geschiedschrijver Livius. Hij heeft in zijn werk 'Ab Urbe Condita' 10 boeken (XXI – XXX) gewijd aan deze oorlog. Livius heeft weer rijkelijk gebruik gemaakt van de Griekse geschiedschrijver Plutarchus. Maar je kunt ook, als je een duidelijk beeld van Hannibal zelf wilt krijgen, bij Nepos terecht, die een werk getiteld 'De viris illustribus' heeft geschreven, waarin o.a. een biografie van Hannibal is opgenomen..